

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Egyesületi életünk.

Klubbok, kaszinók, körök és egyesületek tekintélyes számban vannak már nálunk is, de ez a szám még mindig kicsiny arra, hogy jelentékeny szerepet játszon a mi társadalmi életünkben. Pedig a kor tanulságai azt követelik, hogy ezek a társadalmi egyesületek minél nagyobb számban legyenek s környezetükre minél nagyobb befolyást gyakoroljanak.

A mai kor jelszava: a közös célért való tömörülés. Minden városban, minden faluban néprétegek élnek, a melyeknek hasznára válik, ha egyesült erővel törekednek a közös cél elérésére. Az már régi dolog, hogy az egyes, a magára utalt ember manapság hasztalan küzd olyan áramlatok és törekvések ellen, amelyek akár a megszokás, akár a tömeg által befogadtattak. Az egyes ember hasztalan próbálkozik anyagi ekzisztenciáját biztosítani olyan uton, amelyen a gazdagabbak, az erősebbek járnak. Angliában s később Németországban már régóta felismerték az egyesült erővel való törekvések szükségességét s a törzsasztaloktól kezdve egész a

magnások klubbjáig megszámlálhatatlan egyesületekben, szövetségekben tömörülnek az egyes néprétegek, hogy közös anyagi és erkölcsi célokat érjenek el.

Nálunk Magyarországon még messze vagyunk attól, hogy a polgárság az egyesülés révén számbavehető eredményeket tudjon elérni. Ebben a tekintetben hatalmasan megelőzte a burgoiset a proletariatus, amely az egyesülése révén számottevő faktora lett a főváros társadalmi és gazdasági életének s máris annyi előnyt és kedvezményt vivott ki a munkásosztály javára, hogy az jelentékeny eredmény, sőt siker számba jöhet.

Tanuljunk tőlük és fejlesszük minden erőnkkel kaszinóinkat, klubbjainkat, olvasóköreinket és egyleteinket, mert manapság csakis ezek a helyes és megfelelő bázisai annak, hogy egyesült erővel közös célokat érhessünk el. S miután hasonló intézmény ez idő szerint még nincs elegendő számban nálunk, alapsunk újakat, minél többet.

A mi, már meglevő hasonló intézményeink két nagy alaphibában szenvednek. Az egyik az, hogy pártok, érdekek, felekezetek szerint elkülönülnek.

Természetes, hogy az ilyen egyesületekben és körökben nem fejlődhet ki az a szellem, amely a társadalom egészét közös anyagi és erkölcsi célok elérésére ösztönzi. Az ilyeneknek vezetői legnagyobb részt szereplő, vagy szerepelni akaró nagyságok. S ez az oka annak, hogy ezek a körök a helyett, hogy egymással karöltve dolgoznának, egymással inkább rivalizálnak s inkább a forma kedvéért, mint szükségből hébe-hóba a jótékonyság gyér fügefalevelével takargatják tartalmatlan voltukat. Az ilyen társadalmi egyesületek csakis úgy tudnak a társadalomnak hasznára válni, ha egymással karöltve dolgoznak s a tagok anyagi jólétének emelését tartják szem előtt.

A másik főhibája a mi társadalmi egyesületeinknek, klubbjainknak, köröknek stb. az, hogy a férfi-tagok henye szórakoztatásán kívül kiváltképen csak egyes mulatságok rendezésével foglalkoznak. A legtöbb ilyen körhelyiség egész esztendőn keresztül — néhány vasárnap kivételével — kong az ürességtől, élet csak farsang idején van bennük, amikor rohamos egymásután-

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

A z á r u l ó.

— Németből. —

Kedves Fridám!

Vajjon életben leszek-e még, mikor ezeket a sorokat megkapod, — nagyon bizonytalan. De te vagy az egyetlen, akinek csordultig telt szívemet kiönthetem.

Oh Frida, ha te sejtened! . . .

Régen nem írtam neked, — őszintén szólva, mivel egy kicsit haragudtam rád.

Kokott, könnyen lángra lobbanó s hamar kihülő szívű, sőt egy kicsit csalfa is, — aminek utolsó dorgáló prédikációjában engem lefősteni méltóztattál, — csak a magadfajta megtestesült erény szemében lehetek, aki soha föl nem foghatja, hogy egy huszonhat éves özvegy világi élvezetekre, vagy akár egy férfit is valaha még szemet vethet. No de beszéljünk egész okosan! — Férjem most három éve halt meg és ő sokkal-sokkal öregebb volt, mint én! Am minden bizonynyal becsületesen szerettem és becsületesen meg-

gyászoltam, de hogy emlékébe egészen beletemetkezzem, azt nem tehetem! Fialat vagyok, csinos vagyok (legalább maguk nőismerőseim biztosítanak róla) s még hozzá gazdag is vagyok. S képzeld el gyönyörű szép villámot titkos zugocskáival, a bájos-bizalmas verandát — és én egyedül! Társalgó termeimet elragadóan pazar berendezésével, boudoiromat cifra erkélyével, hol éppen ketteskén elférhetnénk — és én megint csak egyedül! Nem, akkor százszor inkább kólostorba vagy börtönbe vágyom. S mivel a két gyászév után újra feléledő életkedvem mellett ez a magányosság már csaknem megőrjített, ismét megnyitottam termeimet. Ki vehetné ezt rossz néven tőlem! És hogy a hasznosat a kellemessel egyesítem, társalgónót fogadtam a házamba, valami szegény rokonomat.

Ne is kérdezd, édes Fridám, ha csinos-e vagy esunya, fiatal-e vagy vén? — mert az — társalgónői állásban levő teljesen vagyon-talan rokonnál, az én nézetem szerint, egészen közömbös. Ismerőseim, akik természetesen hizelegni akarnak, kitünő akvizíciónak tartják. Egyébként alig közép nagyságu, barna

és csudaszép szemének és ugyanolyan kezének kell lennie. Nekem csakugyan vaknak kellennem, hogy mindezen kiválóságokból abszolúte semmit se tudok észrevenni. Ellenben álszenteskedő, lusta és — ha pirongatom — még szemtelen is. Azért, ha tanácsomat meg nem veted s kedves neked a te családi boldogságod: efajta tizenkilencéves nőrokont sohase fogadj a házadba. Oh ez a kigyó!

Hanem halld csak tovább! Természetes, hogy fiatal és gazdag özvegyek közül egy bizonyos mesekör képződik, melyből a mesebeli királyfi sem hiányozhat. Az én esetemben ez egy fiatal ügyvéd volt. Modora kifogástalan, képességei rendkívüliek s kilátásai voltak akár miniszterségre is. Nagyon sokat forgolódtam körülöttem. Csinosnak találtam, sőt — köztünk legyen mondva — szinte leírhatatlanul csinosnak! Bizonyosan megint röpke lobbanékonysággal vádolsz. De én oly élénk-izgatón el tudtam képzelni: egy szép napon az erkélyen, a medvebőrön elém térdel, könyörög hozzám — és én végre hosszas rimázkodás után a kisujjamat esókra nyujtom neki. Az egész kezemet odaengedni — ahogy én a férfikat ismerem — még nagyon korai

ban követik egymást a táncmultságok és „műkedvelői előadások“, mely utóbbiak bizony sokszor izléstelen és haszontalan dolgok. A bál még csak hagyján, mert a multság, a tánc szép és kellemes. De a sok multság mellett nem lehetne-e népszerű felolvasásokat tartani? A művelt külföld minden olyan egyesületében, melynek kevésé iskolázott tagjai vannak, első sorban arra fordítják a főgondot, hogy a tagok műveltségét előadások és felolvasások révén emeljék. S értelme valóban csak ennek van. Hasznát a tag csak úgy veszi az egyesületnek. Nálunk azonban ezt a fontos célt csak a legújabb időben kezdik kellő figyelemre méltatni s a tagok műveltségét nem csak „élőképek és színelőadások“ révén igyekeznek emelni. Az örvendetes haladás e téren el nem tagadható, bár általánosnak még nem mondható.

Az intelligensebb körök egyesületeiben azonban — tisztelet a kivételeknek! — egész esztendőn át csak kártyáznak!

Célszerűtlen és erkölcsi tartalom nélkül való még a mi egyesületi életünk sok helyen és sok tekintetben, nagy kárára társadalmunk fejlődési képességének.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1905. évi december hó 21-én d. e. 9 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

A városi tanács beterjeszti az építendő ménistállóra vonatkozó terveket és költségvetést.

A városi tanács jelentése a diszkerti kioszk bérbeadása tárgyában.

Angyal János és társai kérvénye a nemsmiliticsi uton maradványföld eladása iránt. (II-ik szavazás.)

Dr. Danninger Ádám és társai kérelme Mosztonga terület eladása iránt.

A városi tanács előterjesztése a marhalevelek kiállítására egy marhalevel kezelői állásnak rendszeresítése tárgyában.

A városi tanács jelentése nyugoti faj tenyészbikák beszerzése iránt.

A városi tanács jelentése az állandó napszamosoknak ünnepnapokon való foglalkoztatása iránt.

A Stobler-Blumenthal-féle ösztöndíjas helynek választás útján való betöltése.

A közigazgatási bizottság kilépő tagjainak megválasztása.

Az igazoló választmány tagjainak megválasztása.

A számonkérőszék tagjainak megválasztása.

Az alsófoku ipariskola felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.

Az esküdtek összeíró bizottságának megalakítása.

Az esküdtek bizalmi férfiainak megválasztása.

Az állítás kötelesek puható bizottságának megválasztása.

A polgári loavató bizottság megválasztása.

A színügyi bizottság egy tagjának megválasztása.

Tiszti ügyész helyettesének kirendelése fegyelmi és árvaügyekben.

A városi tanács beterjeszti a felső kereskedelmi iskola felügyelőbizottságának előterjesztését egy iskolai tanulmányuttra a költvetésbe felveendő összeg iránt.

A városi tanács előterjesztése a városi bikák zab adagjának felemelése tárgyában.

A városi tanács jelentése a behajthatatlanokká vált birtokváltozási illetékek leírása tárgyában.

Pozsony szab. kir. város átirata a m. kir. belügyminiszternek a cselédek illetőségének mikénti tárgyalása tárgyában kiadott utasítása ellen.

A zombori r. kath. kegyuri bizottság kérvénye a szt. János kápolna-féle telek után kirott birtokváltozási illeték leírása tárgyában.

Az izraelita és g. kel. hitközség 1904. évi társzámadásai.

A városi számvétség előterjesztése a városi házi vagy az árva-pénztárban, valamint a város által kezelt alapok pénztáraiban működő készpénzfőtéslegok elhelyezésére pénzüntézetek kijelölése iránt.

Siskovits Illés és társai kérelme a Szélcencsében furandó ártózi kut tárgyában.

Vujevits Alajos és társai kérelme Radisits-utca kikövezése és nevének megváltoztatása iránt.

Szmekeál József felebbezése a letett óvadékát visszafutó tanácsi határozat ellen.

Balczer György állatorvos felebbezése napidíjainak kiutalványozását megtagadó tanácsi határozat ellen.

Spiegel József budapesti lakos ajánlata egy állati hullaégető kemence felállítására tárgyában.

Trencsény Károly kereskedelmi iskolai tanár kérvénye szabadságának további meghosszabbítása iránt.

Athanackovits Mirosláv kérvénye néhai Athanackovits György városi nyugalmazott főjegyző után temetkezési átalány kiutalása iránt.

Koczkar Ernő gazdasági intéző és mértékhiitelesítő kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

Kuntits Sándor volt városi gyalogrendőr kérvénye az általa befizetett nyugdíjárulékok visszautalványozása iránt.

Vidákovits István városi hajdu kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

Hajósevits István városi gyalogrendőr kérvénye nyugdíjaztatása iránt.

Cservenkovits Sándor városi lajstromzó kérvénye fizetési előleg iránt.

Ballun Péter városi irnok kérvénye fizetési előleg iránt.

Neumann Ignác gyógyszerész oklevelének meghirdetése.

volna! Vagyis, magyarul mondva, annak rendje-módja szerint beleszerettem...

Asszonyok, kiknek szívbéli titkuk van, magától értetődik, hogy nem lehetnek elbizalmas barátinők nélkül. A kis szende, szelid Mari rokon éppen kéznél volt. Persze, nem mondtam el neki mindent, csak kellett valaki, akivel beszélhettem felőle. És én oly sokat beszéltem róla! Mari ezalatt sötét szemét mindig szemérmesen lesütötte. Ezt a modort egészen fiatal lányoknál nagyrabecsülöm, — természetesen, ha alattomoság nem lappang mögötte.

Mari különben korántsem oly csinosnak tartotta őt, mint én. S ez már némileg bosszantott. De még rosszabb is következett.

Egyszer ötóránál teánál, mikor Ő mályvaszínű ruhámat elragadónak találta, társalgónőmmel pedig hallgatagsága miatt kissé tréfálkozott, — ez egyszerre csak egész élesen visszavágott: „Hadd legyek én csak olyan, amilyen vagyok, doktor ur!“ — Engem szörnyen bántott a dolog s este alaposan előfogtam érte Marit. No persze volt krokodilkönyv elég, méltatlankodás, tulzott érzékenykedés. Hogy ő, mint társalgónőm, aki még

hozzá vagyontalan rokon is, mennyire lekötelve érzi magát irántam.

Közte és az ügyvéd között a viszony mindenképpen elmérgesedett. Ha egyik azt mondta: fehér, a másik azért is feketét mondott. Ez nekem nem volt éppen kellemetlen, mivel — persze csupán kiméletből — Marit mindig már előre eltávolítottam s így én meg ő, ketteskén egy-egy óráskát a legpompásabban eleseveghettünk. Ugy megkönnyíttem neki a dolgot, hogy nem is sokáig kellett volna könyörögnie. De ő nem könyörgött... Oh én balgatag!... A többit engedj el.

Szerettem-e őt igazán? Bizony-bizony nem tudom. Frida, most valami borzasztó következik!... Ebéden volt nálam. Valamivel szólanabb, egy kissé ügyetlenebb, mint máskor. Hisze a férfiak, ha vallomásra készülnek, sohasem nagyon szellemesek. Ebéd után ideges ásitás fogott el. Az igazat megvallva: társalgónőm sápadt, savanyu arcától akartam szabadulni. Ügyvédem szándékosan félreértett. „Ne mulassza el, nagyságos asszonyom, megszokott egy órácska siestáját!“ Mosolyogva vonakodtam egy darabig, végre

engedtem a rábeszélésnek. Az erkélyen fauteuilömben szunyókálok egy kicsit, de oly föltétellel, hogy ő meg a szomszédos szalonban szintén úgy tesz. Erre aztán Mari eltávozott.

Frida, eszemágában sem volt a fáradtság. Az ő részéről is csak ürügynek vettem a dolgot és édes reménység töltött el. Ha most a fauteuilben meglep, megesókol!... Szép engedelmesen elhelyezkedtem hát az erkélyen s egy francia regényt vettem a kezembe. Oly ingerlő, oly ábrándos volt minden. Az óra ketyegett, a színes ablaküveg homályosan világított. Ránéztem a medvebőrre... A térdeplésre jó puha helye lesz itten. Olvastam is néhány sort. Akkor megint kétség fogott el.

A szomszéd szobában valami suhogott. Lehetett az épügy valami elfordított, levél, mint valami keményített szoknya. Rá se ügyeltem. Sokkal, de sokkal fontosabbra gondoltam.

Hátha nem is jön, hátha nem is térdel!... Talán gazdagságom miatt nem mer?... Vagy talán nem vagyok neki elég csinos?... Ez a gondolat legjobban kinezott. Odalopód-

„Az érem másik oldala.“

Meglepetéssel olvastam a pénteken ily cím alatt megjelent közleményt és engedelmet kérek arra, hogy az éremnek ezen másik oldalát én is, talán nem laikus szemmel, kissé megbíráljam.

Nem ismerem a „zombori iparosnak“ a Pesti Naplóban megjelent keservét, de nem is arra akarok kitérni, hanem a jelzett közleményekre kívánok az igazság érdekében reflektálni. Midőn a Szanatórium egyesület kibocsátotta sorsjegyeit és azok továbbadását a hölgybizottság megkezdte, első sorban a kereskedőket keresték fel és én magam is 15 darabnak jutottam így birtokába. A jótékony-ságnak ezen oltárán tehát már egyizben áldozott ezen lekicsinyelt osztály, midőn váratlanul a bazar híre érkezett Zomborba. Kereskedőink és iparosaink egyrésze a kereskedelmi testülethez fordult oltalomért, mert úgy hírlett, hogy a bazar nagy arányokban tervezetik és ez által bizony az érdekeltek súlyos anyagi veszteségeket szenvedtek volna. A kereskedelmi testület elnöke, dr. Falcione Nándor ur utján felajánlotta a hölgybizottságnak hazai ipartermékeknek a jótékony cél érdekében a legminimálisabb haszon mellett való átadását oly formában, hogy a fenmaradt árúkat ismét visszaveszik és egyidejűleg azt a kérelmet terjesztette elő, hogy csakis azokat a tárgyakat hozzák felülről, mik a helybeli iparosok és kereskedőknél nem volnának kaphatók.

Már most láthatja a t. cikkíró ur, hogy a „kereskedelmi testületnek“ nem kellett észért a szomszédba menni. Ami pedig azt a gyanúsítást illeti, hogy a helybeli kereskedők és iparosok hazai iparcikkek megjelölése alatt osztrák, szóval idegen árúkat állítottak volna ki, kénytelen vagyok határozottan visszautasítani már azért is, mert úgy látszik, hogy a t. cikkíró ur kereskedőinknek szolidaritását és egyáltalán kereskedői tisztességét általánosan nem ismeri el.

Ami magát a lényegét illeti a jótékony-ság égisze alatt történő ilyeszerü eladásoknak, a magam részéről kijelentem, hogy ez az elárulás hatalmas felültetés egy, esetleg két élelmes kereskedő részéről, kik mozgósítani tudták magát a kormányt is. Engemet ezen ügy anyagilag éppen nem és csupán

csak annyiban érdekelt, hogy a kereskedelmi testület megbízásából jártam el, de tisztelettel kértem a József főherceg szanatórium vezetését, hogy amennyiben én a saját költségemen egy tisztán magyar ipartermékekből álló állandó kiállítást rendeznék be és egy bizonyos meghatározandó %-ot bocsátanék a Szanatórium egyesület javára, kész volna-e az elárulást a hölgybizottság végezni? Ez rám nézve igen jó üzlet lenne, ha városunk ily előkelő társadalma segítene a jó ügy érdekében, de azt hiszem, nem tenné meg és pedig helyesen, pedig most azt tették, — arról meg lehetnek győződve. A t. cikkíró urat pedig meginvitálom, hogy személyesen bemutathassam neki, hogy mi zombori kereskedők mennyiben pártoljuk a honi ipart és már most is itt a nyilvánosság előtt hivatkozom Hiel Lipót vajszkai jegyző urra, ki házi iparcikkek forgalombahozásának érdekében keresett fel és ugyancsak a kamarára, mellyel szintén ezen ügyben levelezést folytattam. Bocsánatot kell kérnem, hogy a magam dolgát kellett előtérbe helyeznem, de t. kartársaimat közelebről nem ismerem, pedig meg vagyok győződve, hogy ott is hasonló törekvéseket lehet találni.

Az egész kereskedelmi osztályt tért nyit a magyar iparnak, hiszen ez hazafiúi kötelesség, és ha lármás, hangzatos frázisok és humbug nem is kíséri munkásságát, legyen meggyőződve a t. cikkíró ur, hogy a kereskedelmi osztály nemcsak egyik leghatalmasabb, de legtisztességesebb szerve is a nemzetgazdaságnak.

Spitzer Sándor.

A Siskovits-hagyaték.

A „Bácsmezei Függetlenség“-ben a Siskovits hagyatékra vonatkozólag megjelent többrendbeli közleményre a legilletékesebb helyről a következő levél intéztetett a nevezett lap szerkesztőjéhez:

Tekintetes

dr. Jovánovits József urnak,
a „Bácsmezei Függetlenség“ felelős
szerkesztője
ZOMBOR.

A „Bácsmezei Függetlenség“ folyó hó 9-én megjelent 29. számában a „Nagy pánama“ címen egy cikk tétetett közzé, mely

néh. Siskovits Tamás hagyatékával foglalkozva, azt a vélelmet keltheti a tájékozatlan közönségben, hogy a kérdéses hagyaték véglegzésében közreműködött hatóságok, vagy egyes hatósági közegek nem kötelességszerűleg jártak volna el.

Minthogy a kérdéses hagyatéki ügyben a vármegyei árvaszék a gyámhatóság alá tartozók képviselőjében, — tehát mint érdekelt fél, szintén intézkedett minden alaptalan kétely eloszlatása és illetve annak igazolása érdekében, hogy ezen árvaszéket mulasztás vagy törvényellenes cselekedet nem terhelheti: tartozó kötelességünknek ismerjük Tekintetességgel a következőket közölni.

Bács-Bodrog vármegye árvaszéke néh. Siskovits Tamás hagyatékában a gyámhatósága alá tartozók azon igényeinek elbírálására volt hivatva, amelyeket ezek a végrendelet alapján a hagyatékhoz tartozó bácsmezei ingatlanokkal szemben támaszhattak. A végrendelet félremagyarázhatlan, világos rendelkezése szerint örökhagyónak bácsmezei ingatlanait semmiféle közalapítvány nem terhelte, hanem azokból a végrendeletben jelzett módon feltételelesen, illetve esetleg családi természetű, tehát tisztán magánjellegű ösztöndíjakat óhajtott létesíttetni. Ezen a bácsmezei hagyatéki ingatlanokat feltételelesen terhelő, tisztán családi, tehát magánjellegű ösztöndíjak élvezetéről az arra esetleg hivatott születendő kiskorúak törvényes képviselői a gyámhatóság hozzájárulásával kétségtelenül lemondhattak, — tényleg le is mondtak, aminek természetes következménye, hogy a kérdéses ingatlanok öröklésére a létrejött egyezség szerint hivatott örökösök azokat minden jogkorlátozástól mentes tulajdonjoggal örökölvén meg, az ingatlanokkal szabadon rendelkezhettek, azokat tehát időközben akár részben, akár egészben el is idegeníthették.

A hagyaték — a jelen esetben csak gyámhatóságilag jóváhagyott — osztályegyezség alapján lévén az örökösöknek átadható; ha a hagyatéki bíróság állítólagos félrevezetéséről szó lehetne, abban a vármegyei árvaszék is részes volna, mert neki állott kötelességében felügyelni arra, hogy azok érdeke megóvassék, akik gyámhatósága alá tartoztak.

zom a tükörhöz, hogy százezeredszer megbizonyosodjam belőle, hogy a legbájosabb özvegy... Olyan tetszelgően irom, ahogy gondoltam. És látom ám a tükörben... látom... A regény kiesett a kezemből... Társalgónómet látom az ő karjai között. És ugyancsak csokolóznak! Kedvem lett volna hangosan fölkapagni, ámbár minden táncolt körülöttem. De komoly esetekben erősek az idegeim s hirtelen erőt vettem magamon.

Amint beléptem a szalonba, a társalgónó már nem volt jelen, az ügyvéd meg egy régen elaludt cigarettát szívogatott. Ő előtte természetesen semmit sem árultam el. Ugyis nagyon szánalmas volt, — a szegény ember, aki avval a kigyóval befonatta magát. De öt perccel később előfogtam a kicsikét a hálószobájában. Valami nagyon simán persze nem ment a dolog. Azt is mondtam neki, hogy az ő helyében én szégyelném magamat, hogy nyilvános szerelmi viszonyt szőjnek oly férfival, aki rá se gondolhat, hogy nőül vegye. És ő még szemtelen volt, direkt szemtelen... Még holmi féltékenységről, irigységről szájkodott... A nőa vége pedig az lett, hogy szép udvariasan megkértem: még

abban az órában pakkoljon és menjen. Aztán az ügyvéddel végeztem el az ügyet. Egyébként sokkal ostobább, mint gondoltam. Halld csak és bámulj: társalgónómet nőül akarja venni!

Hogy mennyire esalatkozhatunk az emberekben!... Utólagosan érzem is, hogy mindig volt benne valami közönséges, s hogy vele nagyon boldogtalan lettem volna...

Óh Frida!... Mikor e sorokat irom, sirok... sirok... Ma már nem bírom befejezni.

Pár nap óta hever itt ez az ostoba levél... Mennyi minden történt azalatt... Ma különben láttam az eljegyzési kártyájukat egyik barátnőmnél. A dolog most teljességgel hidegen hagyott. Áldásom reájuk!...

Az egész levélnek most már tulajdonképen semmi célja sincs, mivel végképen tul vagyok az egész ostobaságon... Ha talán érdekel — tegnap egy nagyon kedves-szép huszárkapitány volt nálam látogatóban... Ügyvédné! érzem, hogy ez nagyon rangomon alul levő lett volna... Hanem kérlek: ne mondj ám megint röpké — csapodárnak!

A kapitány valóban kedves. S mikor tegnap az orgonalmok alatt azt mondta: „És nagyságos asszonyom, többet sohsem akarja bájos lábát valami boldog rabszolga nyakára tenni?“ — akkor szivemből hálát adtam a gondviselésnek, hogy az ügyvédtől megszabadított.

Meglehet: nagyon hamarosan vastag kartonra csinosan nyomtatott értesítést fogsz kapni... Ki tudja... ki tudja?

Levelemnek ostoba első részét jobb, ha egyáltalán el sem olvasod. — Olyan boldog vagyok, hogy azt ki se tudom mondani.

Csókol

Annád.

Fordította: Én.

Gondolatok.

A férfi olyan, mint a papiros sárkány, minél hosszabbra eresztjük a porázát, annál biztosabban tartjuk a kezünkben.

Dumas S.

Az élet nem igazságtalan. Mindenkire egyenlő terheket ró; csak az emberekben a hiba: ők nem elég erősek.

Balzac.

Arról, hogy az előadottak szerint ez teljesen ki van zárva és hogy a vázolt eljárásban semmiféle visszaélés nem történt, sem pedig közérdek, sem a gyámhatósága alá tartozók magánérdeke megsértve senki részéről nem lett: Tekintetesség a vonatkozó ügyiratoknak első helyen alulírott nál való betekintése útján bármikor meggyőződést szerezhethet.

Zombor, 1905. évi december hó 14-én.

Teljes tisztelettel

Dr. Mikosevits Kanut s. k.,
vármegyei főügyész.

Scullety Ferenc s. k.,
vármegyei árvászéki elnök.

Dr. Frank Mihály s. k.,
vármegyei árvászéki elnökhelyettes,
mint az ügy előadója.

H i r e k.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Pataky Ferenc szabadkai törvényszéki aljegyzőt a fehérgyarmati járásbíróshoz helyezte át.

Gondnoksági kinevezés. A vármegye főispánja a titeli állami iskolák gondnokságát kinevezte. Elnök: Kirschbaum Lajos esperesplébános, tagok: Kóssa Miklós kir. közjegyző, Ott Fülöp ág. ev. lelkész, Perkovácz Ferenc iparos, Szemző János főszolgabíró, Vracsarics Gerő községi jegyző. A gondnokságnak hivatalból tagja az illető iskola igazgatója és dr. Polgár Gusztáv közs. orvos.

Brankovics György g. kel. szerb patriárka, Zombor város diszpolgárának pappá szentelésének 50-ik évfordulóján a gör. kel. szerb egyházak templomaiban hálaadó istentiszteletet tartanak.

Uj anyakönyves. A m. kir. belügyminiszter Saghmeister János községi jegyzőt a felsőokaboli anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Nagyilelkű adomány. Fernbach Károly országgyűlési képviselő az ószivácsi tüzoltó-egyesületnek 100, az ószivácsi Erzsébet-egylet létesítésére 50 koronát adományozott.

Ügyvédi kirendelés. A szabadkai ügyvédi kamara néhai Szabó Mihály irodája gondnokául dr. Székely Géza titeli ügyvédet rendelte ki. Az iratok és értékek leltározásával pedig dr. Abonyi Lipót ügyvédet bízta meg.

A zombori házi és népipari kiállítás. A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület központi elnöksége a következő sorok közlésére kért föl: A szegénysorsu tüdőbetegek szanatóriuma alapjára rendezett zombori kiállítás összes forgalmát, 2964 kor. 41 fillért az egyesület kezéhez vette és nyilvánosan nyugtazza. De nem teszi ezt annélkül, hogy a lelkesen buzgólkodó zombori százas leánybizottságnak, ezen bizottság melyen tisztelt elnökeinek, Alföldy Flóra, Fischer Ilona, Karácson Olga, Koczkar Adrienne, Krónits Mici urhölgyeknek és a bizottság tevékeny titkáranak, Falcione Lászlónak odaadó fáradozását meg ne köszönje. Isten áldását kérjük rájuk és azt óhajtjuk, hogy fáradozásuk az embermentő célnak sikeresen szolgáljon. Köszönet az egyesület lelkes védnökeinek, Latinovits Pál főispán urnak és Vojnits István alispánhelyettes urnak odaadó, lelkes támogatásukért. Köszönetet mond az egyesület a Magyar Schuckert részvénytársaságnak a villamáram ingyenes felajánlásáért, általában Zombor város hazafias lelkes közönségének, amely a szép ügyet fölkarolva, azt oly szép sikerhez juttatta.

Nyugdíjazás. Sztrilich Sándor ka-loesai kir. törvényszéki telekkönyvvezető, zombori földink, legutóbb élvezett teljes fizetéssel 40 évi szolgálati idő után végleges nyugalomba helyeztetett. — Kívánjuk, hogy becsületos munkájával jól kiérdemelt nyugdíját még számtalan évig élvezze.

A Tusculanum magyar tisztviselők országos házépítő szövetkezetének zombori érdekeltsége folyó hó 17-én d. u. 4 órakor a Polgári kaszinó helyiségében népes értekezletet tartott, melyen a tagok nagy érdeklődéssel hallgattak s helyesléssel tudomásul vették

Szobotka Rezső elnök beszámoló előterjesztéseit.

A mult gyűlés határozata szerint ugyanis egy küldöttség járt Budapesten folyó hó 11. és 12-én a miniszteriumban és a Tusculanum központjánál a Zomborban létesítendő tisztviselőtelepet érintő ügyek elintézése végett. A küldöttség a miniszteriumtól kedvező feltevélek mellett ígéretet nyert a Bajai-uti teleknek esetleges átengedésére nézve; a Tusculanum központjától pedig előzetes tájékoztatókat: többrendbeli tervet s irányító költségtervezetet szerzett. A küldöttség eljárásának eredményességét előre is biztosította az, hogy a küldöttséget Latinovits Pál főispán vezette, ki a létesítendő tisztviselőtelep ügye iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik. — Dr. Ferencsik Lajos indítványára az értekezlet el is határozta, hogy egy háromtagú küldöttség az érdekeltség nevében fogja megköszönni Latinovits Pál főispánnak a tisztviselőtelep érdekében tett szíves fáradozását. A Budapestre járt küldöttség tagjai voltak: Szobotka Rezső a helyi választmányi elnöke, Cselyuszka Márton titkár, dr. Buják József ügyész és dr. Radvány Ferenc választmányi tag, kik önzetlenül saját költségükön jártak fenn tisztviselőtársaik érdekében.

Szobotka Rezső elnök bemutatta az értekezletnek a Tusculanum központjától nyert meghatalmazást, mely szerint — mint a helyi választmány feje — képviseli a központot hatóságokkal és egyesekkel szemben. A választmány viszont egyhangulag fölhatalmazta az elnököt, hogy a telepre alkalmas telkekre elővételi jogot szerezzen s az érdekeltség nevében a pénzügyminiszteriumtól illeték- és adómentességet eszközöljön ki.

A bemutatott tervek alapján az értekezlet elhatározta, hogy a telepen az építkezés villaszerűleg, nem pedig zárt sorokban történik. Az elnök bejelentette, hogy a szerényebb és fokozottabb kívánalmaknak megfelelő részletes tervek, valamint a zombori egységarak szerint készült részletes költségtervezetek a központtól legközelebb leérkeznek. Ezek szerint a zombori tisztviselőtelep ügye néhány lépéssel ismét közeledett a megvalósuláshoz.

Préló. Dr. Bikár Vojin ügyvédnek elnöklelte alatt álló zombori szerb dalárda december hó 17-én védszentjének napját ünnepelte. Délelőtt 9 órakor testületileg zászló alatt a szerb nagytemplomba vonult, hol a mise alatti rezponzákat gyönyörű kivitellel énekelte. Mise után az egylet helyiségében buza és vizszentelés volt, melyen Kupuszarevits Lyubomir esperes celebrált, a komai tisztségre pedig Vujics Eustach, ny. törvényszéki tisztviselő lett felkérve. Délután tisztújító közgyűlés volt, este pedig a csitaonica összes termeiben prélo. Az estély igen kedélyesen, mondhatni háziasan sikerült és tánc közben a dalárda karmesterének Blazsek Dragutin énektanárnak dirigálása mellett gyönyörű szerb melódiákat énekelte. A tánemulatságon szépszánu közönség volt jelen. — Asszonyok: Bikár Milutiné, Bikár Lyubóné, dr. Czvetkovits Péterné, Jankovits Dusánné, dr. Konyovits Dávidné, Konyovits Péterné, dr. Popovits Istvánné, Popovits Mirkóné, dr. Pavlovits Jenőné, özv. Városv Lászlóné, dr. Simonovits Radivojné, özv. Bikár Pájoné, Bikár Jakabné, Kalits Döméné, Momirovits Jánosné, Tesits Jakabné, Vukadinovicsné, Jelacsitsné, Barbuczkiné és Kalenitsné. — Leányok: Popovits Milanka, Dvornák Olga, Dada Máró, Páunovits Olga, Jelacsits Miléna, Momirovits Julka, Kalenits Katica, Jovandity Mária, Bikár Zsófia, Bikár Miroszlava, Tesity Bojana és Krisztina, Tomity Milica, Szredojevits Zorka, Barbulyeva Zagorka, Radojevits Lyubica és Danica.

A nyomdászok mulatsága. A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők szakegyletének zombori csoportja 1906. évi január hó 6-án a Szemes József-féle vendéglő összes helyiségeiben tánemulatságot rendez. A tervezett mulatságnak különös érdekességet kölcsönöz, hogy nyomdászaink azt s z e d ö v e r s e n y n e l kötik össze. A megjelenendő vendégek láthatják azt az érdekes munkát, amelyet szedőink nap-nap után végeznek. Ha közönségünk csak halvány sejtelemmel bírna egy nyomdában előforduló lázas munkáról és egészségtelen levegőről, máskép bírálná el a sajtó ezen munkásainak tevékenységét. A ma beadott egészséges, piros-pozsgás szedőinas már egy felesztendő mulva az ólom kigőzölgésének és a sok ember együttlétének forró és izgató áramlatában egy fehér, áttetsző arcú fiu lesz, bár eleinte más dolga nincs, mint a színházi kritikushoz és szerkesztőkhöz kéziratért szaladgál, meg hogy a szedőket egy-egy átdorbézolt éjjel után gyomorgyógyító savanyúsággal, heringgel, sörrel, borral, kenyérral és ivóvízzel lássa el, amiért kap hetenként a szerkesztőtől, kritikustól egy-egy koronkát, a szedőktől pedig néha egy pár csattanós pofont. Aztán befogják az ólomhámba s beavatják a százfókos szekrény titkaiba, amit onnan eleinte kikapar, az kinszenvedése a korrektornak. Nincs abban egy igaz bötü, felfordított, oldaltett egész csodabogár gyűjteménye egy tanulatlan inas kapkodásának, például:

aöK : 2 ségő y iaIsOra Tio pbal
FoG a Ta

a mi azt jelenti, hogy „a közönség óriási ovációval fogadta.“ Mi sem természetesebb, hogy egy pár idején alkalmazott nyomtatékos figyelmeztetés, ezen hibáiról mihamar leszoktatja. Mily büszkeséggel dicsekszik az első „belövésről,“ a korrektor dicséretéről. Végre beletörődik a betűszedés mesterségébe s néhány „ciceróval“ meg is nő és később ő oktatja a betűszedés titkaiba a tanulni vágyó nebulót, átruházva azokat a csattanós figyelmeztetéseket, amelyeket ő annak idején kapott. A szedőverseny győztesei között jutalomdíjak osztatnak ki. Ajánljuk közönségünknek, hogy ezen érdekes mulatságot el ne mulassza megtekinteni.

Uj főispán. A Szabadkán megjelenő „Bácskai Hírlap“ jelentése szerint baja—szabadkai főispánná Issekutz Gyula temesvári nyug. törvényszéki bíró fog kinevezeteni.

Hirtelen halál. Sarlay Lajos biztosítási ügynök folyó hó 16-án este 9 órakor lakásán szívszélhűdés következtében meghalt.

Megyebizottsági tagválasztás. Cservenkán folyó hó 15-én töltötték be a Kruttschmitt Nándor, volt községi jegyző elhalálózásával megürült, még öt évi időtartamra terjedő megyebizottsági tagságot. A szavazás élénk érdeklődéssel reggeli 8 órakor indult meg s teljes rendben folyt délutáni 4 óráig. A leadott 183 szavazatból ifj. Fuchs Károly földbirtokos, a helyi szabadelvűpárt elnökére esett 99, Judt Pál földművesre 75 és Keck Zsigmond ref. lelkészre 9 szavazat. Így tehát ifj. Fuchs Károly választatott meg szótöbbséggel.

Szabadkára helyezett osztálymérnökség. Uj vasuti hivatal kezd meg működését Szabadkán. A bács megyei helyi érdekű vasutak osztálymérnökségét ugyanis december hó 1-ével oda helyezték. Az osztálymérnökség hatásköre alá Szabadka—Zenta, Szeged—Zenta és szabadka—öbecsei vonalak tartoznak.

Halálozás. Gyetvay Béla adai nyug. tanító felesége, szül. Szaday Etelka folyó hó 11-én meghalt.

Esküvő. Balázs József mérnök folyó hó 12-én esküdött örök hűséget Adán Rosenbergné Adólf adai fákerekeskedő leányának, Szerénkének.

Előjáró választás Doroszlón. Folyó hó 13-án tartotta meg Trenka Kálmán tb. szolgabíró Doroszlón a községi előjáró választást. Megválasztottak: bíró Kocsis Imre, II. bíró Borsits Mihály, esküdtek: Király Imre (János fia), Szittay Mihály, Horváth István, Harjung Ferenc. Községi pénztáros Babos Imre, kir. adószedő Horváth Ferenc, közgyám Borsits Pál. Előjáró Trenka Kálmán tb. szolgabíró érdeme, hogy törvényadta jogának fenntartásával és tapintatos eljárásával az izgalmasnak ígérkező választást sima lefolyásúvá tette. Végre Doroszló is, a zajos multakon okulva, higgadt és rátermett férfiakra bízta ügyeinek vezetését.

Halálozás. Özv. Schlesinger Manoné, dr. Sági Samu zombori járásorvos édesanyja, e hónap 13-án Budapesten elhunyt.

Munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelemügyi miniszter a szegedi kereskedelmi és iparkamarához intézett leiratában közli, hogy megengedte, mikép a folyó évi december hó 24-ére és 31-ére eső két vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás, illetőleg adás-vevés kivételesen délután 5 óráig, a borbély és fodrász iparhoz tartozó munkák pedig kivételesen az egész napon legyenek végezhetőek.

Késelés. Ivits Márton monostorszegi lakos folyó hó 5-én délután feleségét három helyen megszurta. Ivits Márton rovott multu ember, aki már egy pár esztendővel különféle címeken ült. Most is több ügyből folyólag vezetnek ellene vizsgálatot és ez keserítette el az embert annyira, hogy elzavarta feleségét és midőn az otthagya, megleste és több helyen megszurta. Az asszony a zombori kórházban fekszik, felépüléséhez kevés reményt fűznek az orvosok. Ivits az ügyészség börtönében várja méltó büntetését.

A vonat kerekei alatt. Borzalmas halállal mult ki folyó hó 11-én Dénes István 52 éves majsai szőlőkbeli szőlőcsoász. A szerencsétlen ember éppen akkor ment át a zombori vonal pályatestén, mikor a 7 órai személyvonat ment Szabadka felé. A vonat kerekei valósággal szétmarcangolták az egész testét. Kezei és lábai elváltak a törzstől és derekát is ketté szeltek a kerekek. A darabokra tépett emberi testet a mentők szedték össze és a bajai temető hullaházába szállították.

Papírárok emelkedése. Az osztrák-magyar papírgyárosok mult hóban tartott értekezletükön elhatározták, hogy tekintettel a nyersáru folytonos emelkedésére, folyó évi december hó 1-től kezdve az összes papírok árait 10 százalékkal fölemelik.

A király intő szavait: „Nyomor és végtelen szenvedés napjai fognak a nemzetre következni stb. stb.“ a klasszikus görögök harcainak történetéből idézte. Ott mondta a spártaiak követe ezt az athénieknek. Ezt a mondást és egyéb körülményeit mondja el az Endrei Zakán-féle „Világ Történelme“ e heti száma és újra igazolja, mily elengedhetlen szüksége a műveltségnek a „Világ Történelmének“ ismerete. A derék munkából bárkinél ingyen küld mutatószámot a „Világ Történelme“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Ha késik a vonat. A kereskedelemügyi miniszteriumban nagyon üdvös újítást terveznek, ami abban állna, hogyha valamely vonat késik, a késésről a rajta érkezett útasnak igazolványt adnak. Ez újításnak előnyét főképpen a városok közelében lakó hivatalnokok élveznék, akik késésüket igazolni tudnák. Fontos azonban a bírósági tárgyalásoknál is. Ha valaki a tárgyalást vonatkésés miatt elmulasztja, igazolással élhet a késés alapján.

Lelkiismeretes bíró. Angolországban az egyes városok úgy gondoskodnak a szegényekről, hogy adnak nekik ingyen lakást és ételmezést, azonban ennek fejében bizonyos munkát követelnek tőlük. Ezek a szegények azonban részint elaggottak, elesig-

zottak, munkaképtelenek, akik nagyon panaszkodnak, hogy nem bírják ki az erős munkát. Leginkább a kőapritás ellen zugolódnak s nem egyszer dobják oda a kalapácsot azzal, hogy nem győzik a munkát. Ekkor azután a rendőr szépen bekíséri a békétlenkedőt, s a városbíró elé kerül a dolog. A napokban is egy kiéhezett, vézna ember állott a bíró előtt, aki azt mondta, hogy azoknak az embereknek, akik a város kegyelemkenyerét eszik, nagyon nehéz munka a kötörés s társai nevében is kérte a bírót, hogy más munkával foglalkoztassák őket. A bíró azonban nem akarta neki hinni, hogy olyan nehéz munka lenne a kötörés s hogy meg is győzze a munkást állításának ellenkezőjéről, hozott a bíróság udvarára egy kocsi követ s neki-velközve, munkához látott. Hivataltársai mind körülállták a lelkiismeres bírót, aki ugyan-csak izzadt a keserves munka alatt s ép, erős ember létere nem bírta a munkát két óránál tovább. Letette a kalapácsot s megadta magát.

— Igaza van, barátom — szolt a munkáshoz — ez még erős embernek is nehéz munka. Majd gondolkozunk fölötte, hogy ennél könnyebb foglalkozást adjunk.

Hogyan készül az aranypénz?

Nemrégben sztrájkoltak a párisi pénzverő munkásai. Ebből az alkalomból megírják a francia lapok, hogy milyen nehéz és veszedelmes a pénzverők mestersége és egyetlen darab arany mennyi kézen megy át, amíg végérvényesen, azaz inkább ideiglenesen, valamely boldog halandó lesz a birtokosa. Mindenekelőtt azokat az aranyrudakat vizsgálják meg, amelyekből az érmekeket készíteni akarják. A nyers aranydarabok mindegyikének legalább is 964 czredrész tiszta nemes fémnek kell tartalmaznia. A vizsgálat után a nyers fém az olvasztóba kerül. A párisi pénzverőben két olvasztókemence van, külön az aranyak és külön az ezüstnek. Főleg az olvasztó melletti munka rendkívüli fárasztó és veszedelmes. A kemence irtózatós hősege mihamar megtámadja az ott dolgozó munkások szemét. A kezüket igen durva kis posztózacskóval védik, amelyet tréfásan keztyűnek hívnak. Gyakran megcsik, hogy a kemencenyitásokor láng csap ki belőle és ha a munkás idejekorán hátra nem hajlik, súlyos égési sebeket kap. A folyó olvadt nemes fém azután lapos csöbe öntik, amelyben kissé megszilárdul. Ha ezeket a csöveket tűz fölött görgetik, rendkívül szép, sajtószerű színeket játszó fémlapok keletkeznek. A csöböl kivett lapokon még sok a tisztátalanság, egyenetlenség, szakálluk van, amint mondják és azért csiszolómalomba kerülnek, ahol kismitják őket. Egy ilyen fémcsiszoló naponta százezer lapot tud kitisztítani és simává tenni. Itt kell minden darabot megmérni is, hogy megvan-e a szükséges sulya. A hiányos sulyuak visszakerülnek az olvasztóba és újra kezdik a pályafutásukat. A kész lapokat most még kémiai uton tisztítják és csak ezután kerülnek ércesöbe. Hosszu teremben vannak sorjában fölállítva a dombornyomó gépek, amelyek az érem két oldalát nyomják. Mintán még a szegélyfölrást is megkapták, hatalmas gépbe kerülnek az aranyak, amely gőzerő útján huszezer kilogrammnyi nyomás alatt tartja őket. Egy sajtó óránként átlag 3600 darabot, vagyis másodpercenként egyet. A teljesen kész érme nagy favékába hullanak a gépből és akik már látták, azt mondják, hogy rendkívül érdekes látványt nyújt, midőn a tetézett kosárból legurulnak a vadohatuj vörös aranyak. A hamisítások elkerülése céljából minden egyes aranyat még bizonyos titkos jellel látnak el. A titkos jel a fémkeverék és a darab valóságos értéke szeriut változó.

Előfizetési felhívás. A kezelesenél teljesített 20 évi szolgálat oly kézikönyv szükségéről győzött meg, mely a „nagyközönség és tanulóifjúság“ szükségleteire alkalmas, könnyen átpillantható formában, kitöltött mintákkal tartalmazza: A posta, távirat, távbeszélő és postatakarékpénztár (cheque és clearing) főbb szabályait, kiegészítésül röviden a portomentesség és postaintézethez való alkalmaztatás útját és módját is. Szélgjegyzetekkel az áttekintést emeltem. Kartársi üdvöz-

lettel kérem tekintetes czimet, hogy legközelebb Zomborban megjelenő ily általános érdekű és közhasznú művemre előfizetőket gyűjteni kegyeskedjék! Kézikönyvem előfizetési ára, dús tartalma daczára, vászonkötésben csak 1 (Egy) korona 20 fillér, mely összeg jelen iv aláírásakor lefizetendő! Ezen összegből kérem példányonként költségeire 10 fillért levonni, további 10 fillért pedig utólag fogok a postaintézet jótékony czéljaira fordítani. Az előfizetési pénzeket 14 napon belül alanti czímre beküldeni sziveskedjék, hogy a szükséges példányok iránt tájékozhasssam magam. Újlag kérem tek. czimet, hogy hathatós támogatásával kézikönyvem megjelenését lehetővé tenni méltóztatssék; annál is inkább, mert szakirodalmunkban hézagot pótol és másrészt hivatalok, magánosok, intézetek, iparosok, kereskedők és általában bárki által csekély anyagi áldozattal megszerezhető és legjobb eredménnyel használható. Egyben tisztelettel közlöm, hogy művem Szalay Péter elnökigazgató úr öméltségének lesz ajánlva, ki az ajánlást kegyesen elfogadta. Zombor, 1905. évi november hóban. Heisinger Antal, posta-és távirat főtiszt. — Gyűjtőiv a legtöbb kereskedésben található.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely nagyszerű hatásáért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fil. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczay István és Temesváry József gyógyszerésztáráiban. 20—1

Színház.

Szegény Beyerlein! Ő is megérte a szerencse forgandóságát és a szerzői dicsőség mulandóságát. Alig két esztendővel a **Takarodó** szenzációs sikere után a mult héten egy másik darabjával olyant bukott a hamburgi színházban, hogy a fekevesztett kritika szerette volna egy csapásra még a Takarodót is a váratlanul összeomlott hirnév romjai alá temetni. Pedig itt minden erőlködése alighanem hiába való lesz, mert ez a virtuóz szinpadai technikával megszerkesztett és a katonai élet rejtelseibe élesen bevilágító dráma még sokáig fog dacolni az enyészettel és az egyre változó izlés veszedelmeivel.

Élénk bizonyítéka ez állítás helyességének a többi közt a csütörtöki telt ház és az a lankadatlan figyelem is, melylyel a közönség az előadás minden egyes pházisát kísérte, ügyet sem vetve azokra a kiáltó fogatkozásokra, melyek a kiállítás szempontjából, különösen a III. felvonásbeli haditörvény-széki tárgyalásnál, a leghetetlenebb egyenruhának a bizarrságig tarka felvonultatásában mutatkoztak. De ettől a visszasságtól és néhány, jóhiszemű buzgólkodás szülte tulzástól eltekintve. Polgár Károly hatalmas drámai erővel alakított Volkhardt törzsör-mestere, Sik Rezső nagy közvetlenséggel és kellőképpen mérsékelt, egészséges realizmus-sal megjátszott Lauffen hadnagya, Barna Jolánnak nemesen egyszerű Klárkájá, Horti pose-mentes Helbig káplárja, Hatvani nyers, acélos Queisz szakaszvezetője s végül a kisebb szerepek megszemélyesítőinek (Virányi, Nagy, Ercsey) meg a minorum gentiumnak az ensembleba szerencsésen beilleszkedő játéka olyan színvonatra emelték az előadást, mely a mi viszonyaink mellett alkalmazandó relativ mértéknek teljesen megfelel.

Ugyancsak jó előadást élveztünk a **Csöppség** pénteki megismétlése alkalmá-

val is. A zsufoolt ház lelkesen ünnepelte a címszerepben valósággal remeklő Váradi Margitot, de bőven kijutott a tapsból a kitűnően játszó Hortinak, továbbá Molnár Vilmanak, Nagy Imrének, Ernyeinek, Hatvaninak és az „izelő” Papp Ilonkának is. Gyöngéd figyelemzetés okáért azonban megjegyezzük, hogy a páholyokra és a nézőtérre irányított „hódító” szentfogatásoknak a színpadon semmi helyük, mert egyrészt sértik a jó izlést, másrészt pedig tönkre teszik, nem ritkán éppen a leghatásosabb jeleneteknél, az érdeklődésnek másfelé való terelése folytán a bármely előadásnál nélkülözhetetlen illuziót.

Hogy azonban a sok dicséret rakásra ne halmozódjék, arról bőségesen gondoskodott **A gésák** szombati előadása. A modern táncoperettének ez a talán legkiválóbb terméke, melyben a szebbnél-szebb melódiák, mindmegannyi igaz gyöngye a saját szerű angol muzsikának, pazar gazdagságban váltakoznak, valójában jobb sorsot érdemelt volna, mint amilyenben ezuttal minálunk részesült.

Fegyelméletlen, hamis karének, melynek fülhasogató kakophóniáját szerencsére legtöbbször a zenekar erős játéka harsogta, folytonos nevetgélés, hangos megjegyzéseknek a fesztelen beszélgetésig növekedő áradata, rögtönzött szójátékok, melyeknek merészségénél csak a sületlenségük volt nagyobb, elnyűtt és minden elmésség nélküli kuplék, továbbá állati tagolatlan hangoknak az ugatástól a rőfögésig terjedő skálája s mindezek tetejébe meghéberesített japán-chinai (?) nyelvgyakorlatok, végül pedig baritonista szerep — arra való énekes, tánc megfelelő táncos nélkül, holott van a társulatnak erre kiválóan alkalmas tagja, — ime rövid összefoglalásban mindaz, amit a gésák teájától, vagy a jósnő csodás bájitalától megtévesztett, vagy talán a porcellánadrágok vakító fehérségétől elkábított színészek, alig 1—2 kivétellel, az álmélködő közönségnek feltaláltak.

E száraz tényeket regisztráló ráolvasás után, a melynek most már talán meglesz a kívánt fogantatja, s a milyenre a jövőben remélhetőleg nem lesz többé szükség, még néhány szót arról, ami az előadásban jó és értékes volt; értjük ezalatt Lévai és Váradi kitűnő szereplését. Hatvaniné Mimózának végtelenül poetikus szerepében nem keltett ugyan illuziót, de az ez irányban emelhető kifogásokat már ő maga ütötte el egy talpraesett szellemes megjegyzésével a „kedves kövérecske” gésáról. Ami pedig az énekszámait illeti, hát azokban, különösen az aranyhalacs-káról szóló közismert szép dalnak tökéletes előadásával teljes fényében csillogtatta behizelgően lágy és mégis esengő hangjának kristálytisztaságát s énektudásának vidéki színpadon ritkaságszámba menő művészetét. Váradi Miss Mollyjában ismét nagy élvezettel láttuk kellemesen csicsergő primadonnánk pajzán, eleven temperamentumának, örökös jókedvének és finom játékmódorának a hatást soha el nem tévesztő megnyilatkozását.

Vasárnap délután **Kukoricza Jónás**-t adták, este pedig Váradi Margit jutalomjátékául **János vitéz** került színre. Misem bizonyítja jobban Váradi nagy népszerűségét, mint az az egyszerű, s mégis sokatmondó körülmény, hogy a János vitéznek ezt a hértetszűnetes 6-ik előadását is tulsufolt ház nézte végig, a minek pendantját, azt hiszem, hiába keresnők a zombori színház évkönyveiben. Kitűnő divánk közkedveltsége mellett igen természetes, hogy vége-hossza sem volt az ünnepelésnek és a folyton megújuló zajos

ovációknak, amelyek főleg akkor érték el tetőpontjukat, amikor nyílt színen a zenekarból felnyújtották a közönség hálás elismerésének zálogául a hatalmas babérkoszorút, az izlésesen összeállított virágkosarat, a szép csokrot, no meg a jövő örvendetes eseményeinek biztató jeleül szolgáló babát, a ráaggasztott egyéb értékes ajándékokkal.

n. —1.

HIRDETÉSEK.

4536. sz.

1905.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbokod község székhelyvel, Csávoly, Felsőszentiván és Bácsborsód községekből álló körállatorvosi állásra, mely állás 1200 korona évi fizetés és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1906. évi január hó 15-ig** nyujtsák be.

A később beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1905. évi december hó 12.

Főszolgabíró hiv. táv.

Kuluncsics,

szolgabíró.

2—1

Kiadó vendéglő.

Bácsföldváron a piactéren, elsőrendű forgalmi helyen, a volt „Mirilov“-féle **vendéglő** 1906. évi január hó 1-től **bérbe** avagy elszámolásra **kiadó**.

3—2

Jóhirű, gyakorlattal és kaucióval bíró ajánlkozók megegyezés végett jelentkezhetnek **Löbl Adolf** takarékpénztári igazgatónál Bácsföldváron.

6019. sz.

kig. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Liliomos községben üresedésbe jött irnoki állás betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Javadalmazás havi előleges részletekben évi 800 korona; végrehajtói teendőket is köteles végezni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1906. évi január hó 20-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkezők figyelembe nem vétetnek. Szláv nyelvbeni jártasság okvetlen szükséges.

Hódság, 1905. december 16.

Szemző Károly,

főszolgabíró.

2—1

Új elektrotechnikai műhely Zomborban.

Azon sokoldalú felhívásnak engedve, van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, Orgona-utca 20. szám alatt lévő házban** a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

elektrotechnikai műhelyt

nyitottam, és azt a mai naptól fogva üzemben tartom.

Elvállalok e szakmába vágó mindennemű munkák elkészítését.

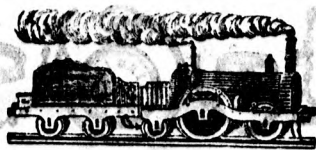
A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

SZALAY FERENC,

elektrotechnikus Zombor, Orgona-utca 20.

6—2

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BEDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52	10.00	
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.81	
	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.87	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.50	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00	7.12	1.15		ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50			
4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42			
4.25	7.35	1.38		Vaskút		8.53	2.59	6.26			
4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00			
5.09	8.17	2.16		Rigyica		8.17	2.17	5.35			
5.37	8.45	2.39		Sztanisios		8.00	1.57	5.12			
5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40			
6.15	9.22	3.14		Nemadics		7.15	1.08	4.16			
6.25	9.32	3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05			
6.25	6.51	3.51		ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00		
6.31	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.18	11.13		6.52		
6.41	7.07	4.07		Fornbach-szállás		6.04	11.04		6.41		
6.50	7.16	4.16		Zsárkóvá		5.56	10.56		6.32		
6.58	7.30	4.30		O-Szapár		5.42	10.42		6.15		
7.06	7.49	4.49		Bresztovác		5.27	10.28		5.51		
7.14	8.10	5.12		Hódcsáh		5.02	10.02		5.21		
7.22	8.35	5.37		Parabuty		4.43	9.45		4.43		
7.30	8.49	5.51		Paruzsa		4.22	9.25		4.10		
7.38	9.16	6.09		ind. GAJDOBRA	érk.	3.46	9.07		3.26		
7.46	9.30	6.23		Bulkesz		3.32	8.55		3.11		
7.54	9.45	6.38		Petrovác-Glozsán		3.21	8.44		2.59		
8.02	10.10	7.03		Püttak		2.52	8.16		2.20		
8.10	10.31	7.25		érk. UJVIDÉK	ind.	2.27	7.51		1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.85		
5.25	2.26		7.25	Tavankút		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Bainok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militias		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.13	8.23		Szóna			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03		
9.30	5.37	9.28		érk. DALYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
4.40	1.32			ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
5.08	2.00			Békova		8.07	4.58				
6.19	3.21			érk. ZENTA	ind.	6.40	3.49				
7.47	5.27			Ada		5.28	2.19				
8.10	5.42			Mohol		5.05	2.02				
8.30	6.03			Bács-Petrovosczellő		4.39	1.37				
8.56	6.28			érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

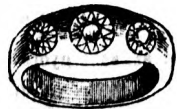
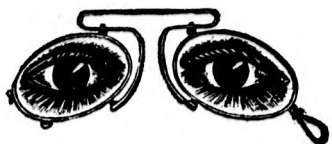
Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	10.30	1.47	7.00	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.20	10.28		
5.25	11.09	2.22	7.35	Csikéria		8.56	12.16	5.48	9.52		
6.03	1.46	2.54	8.07	Bács-Almás		8.34	11.55	5.27	9.22		
6.09	1.51	3.00	8.13	Almás		8.19	11.40	5.12	9.06		
6.33	12.15	3.26	8.42	Bikity-Borsód		7.54	11.15	4.47	8.38		
7.07	12.48	4.00	9.16	érk. BAJA	ind.	7.17	10.40	4.12	7.47		

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.38	12.16	7.23			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.13	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34		érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00		érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.20	1.40			ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.45				
4.43	2.04			Rozske	ind.	8.28	5.23				
5.02	2.22			érk. HORGOS	ind.	8.07	5.05				
5.03	2.35			ind. HORGOS	érk.	7.57	4.49				
5.21	2.58			Bács-Martonos		7.39	4.31				
5.44	3.24			O-Kanizsa		7.25	4.17				
6.04	3.54			Adorján		6.56	3.53				
6.29	4.19			érk. ZENTA	ind.	6.30	3.28				

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
6.37	5.10			ind. UJVIDEK	érk.	6.00	3.01				
7.00	5.38			érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38				
7.05	5.50			ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33				
7.31	6.24			Káty		5.06	2.15				
7.42	6.38			Tiszakálmánfalva		4.43	1.56				
7.57	7.00			Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41				
8.11	7.18			Vilova—Gardince		4.04	1.26				
8.24	7.34			Lok		3.48	1.14				
8.37	7.50			érk. TITEL	ind.	3.32	1.00				

Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00		ind. KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24			
4.03	12.18	6.13		Kopolya		5.32	2.14	10.11			
4.20	12.35	6.29		Fehértó		5.16	1.57	9.54			
4.37	12.51	6.45		Terézhalom		5.00	1.40	9.37			
4.58	1.33	7.13		Jankovác		4.48	1.27	9.24			
5.25	2.03	7.23		Mélykút		4.20	12.45	8.50			
5.48	2.26	7.44		Rudics		4.00	12.11	8.21			
5.56	2.34	7.52		érk. BÁCZALMÁS	ind.	3.51	12.00	8.10			
6.16	3.00	8.12		ind. BÁCZALMÁS	érk.	3.41	11.21	7.40			
6.36	3.20	8.28		Madarász puszta		3.26	11.01	7.20			
6.49	3.34	8.36		Bácsmadaras		3.18	10.51	7.10			
6.57	3.46	8.43		Sanac puszta		3.11	10.34	6.53			
7.17	4.11	8.53		Katymár		3.00	10.21	6.40			
7.29	4.23	9.03		Legyen puszta		2.49	9.58	6.14			
7.45	4.39	9.16									

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI

= AJÁNDÉKOK! =

Arany ékszer, valódi és CHINAEZÜST
dísz tárgyak, GIRANDOLOK, GYERTYA-
TARTÓK, EVŐESZKÖZÖK dús választ-
ékban, tetemesen leszállított árak

==== mellett kaphatók ====

Keszler Dezső

6-4

órás és ékszerésznél,

Zomborban, Kossuth Lajos-utca (takarékpénztárral szemben).

4491. sz. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye törvény-
hatósági bizottsága által 31560/1472.
jky. 1905. sz. a. jóváhagyott árlejtési
feltételek alapján Csantavér községben
ujjonnan építendő 2 tanyai állami nép-
iskola céljára szolgáló iskolaépületek
és mellékhelyiségek építésére alulírott
előljáróság pályázatot hirdet.

Ezen építési munkálatok biztosí-
tása céljából 1906. évi január hó 27-ik
napján d. e. 10 órakor Csantavér község-
háza tanácstermében nyilvános szóbeli
árlejtés fog tartatni, melyhez a vállal-
kozni szándékozók ezennel meghívotnak.

Minden egyes tanyai iskola és
mellékhelyiségének kikiáltási ára 5850
korona 86 fillér. A kikiáltási árnak
10%-át az árlejtésben résztvenni szán-
dezők kötelesek készpénzben az ár-
lejtés megkezdése előtt óvadék címén
a község pénztárába befizetni.

Az építkezések 1906. évi április
1-ső napján megkezdendők és mindkét
iskola a mellékhelyiségekkel együtt leg-
később 1906. évi augusztus hó 26 ik
napjáig teljesen használható állapotban
átadandó. A vállalkozókkal vállalati
szerződés fog köttetni.

Az árlejtési feltételek, az építési
tervrajzok és költségelőirányzat Csanta-
vér község jegyzői hivatalában minden-
nap 8—12 óráig megtekinthetők.

Csantavéren, 1905. december 14.

Szokola Gyula, Tóth Ferenc bagi,
jegyző. 2-1 bíró.

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

==== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ====

ZOMBORBAN

==== A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. ====

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

==== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ====

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.